

MENI SO VŠEČ. PREBERI JIH ŠE TI

Marinka Janežič

V Pionirski knjižnici v Ljubljani je bila v aprilu 1982 ob mednarodnem dnevu mladinske knjige razstava z naslovom »Moja najljubša knjiga«. Razstavljene so bile vse knjige, ki so se v preteklih sedmih šolskih letih trikrat in več pojavile na razstavi z enakim naslovom, ki poteka tedensko v knjižnici. Ker tudi v Mladinski knjižnici Polje poteka enaka razstava, čeprav pod drugim naslovom, me je zamikalo, da bi podobno analizo opravila tudi jaz. Tudi sama sem upoštevala sedem šolskih let, in sicer od leta 1975/76 do leta 1981/82. Ker razpolagam z enakimi podatki kot Pionirska knjižnica, sem gradivo obdelala po enaki metodologiji in skušala najti odgovore na enaka vprašanja:

1. Koliko otrok je postavilo razstavo (koliko deklic in koliko dečkov)?

2. Katera starostna stopnja otrok med 7. in 15. letom največkrat razstavlja?

3. Koliko knjig so ti otroci razstavili v teh sedmih letih in katere knjige so bile največkrat zastopane (pesem — ljudska, umetna; proza — ljudska, umetna; poučne knjige — katere zvrsti)?

4. Kateri pisatelji, tuji in domači, in katere njihove knjige so bile največkrat zastopane na razstavi?

K 1.

V sedmih letih je na razstavi sodelovalo skupaj 180 otrok, od tega 122 deklic in 58 dečkov. Po starostnem razponu so razstavljali takole:

od 7. do 9. leta starosti je razstavljalo 90 otrok, od tega 59 deklic in 31 dečkov,

od 10. do 12. leta starosti je razstavljalo skupaj 72 otrok; od tega 51 deklic in 21 dečkov,

od 13. do 15. leta starosti je razstavljalo skupaj 18 otrok, od tega 12 deklic in 6 dečkov.

K 2.

Iz navedenih podatkov lahko ugotovimo, da so mnogo večkrat razstavljale deklice (122) kot dečki (58), ne glede na starost. Zanimivo je, da je najbolj zastopana skupina od 7. do 9. leta. To si lahko razlagamo s tem, da je knjižnica locirana v stari osnovni šoli, ki jo obiskujejo učenci 1., 2. in 3. razredov. V šoli ni šolske knjižnice. Drugi učenci obiskujejo novo osnovno šolo, ki ima tudi svojo knjižnico.

Da je sorazmerno slabo zastopana skupina od 13. do 15. leta, si razlagamo z dejstvom, da otroci te starostne skupine že posegajo po knjigah za odrasle in zato s svojimi nagnjenji in hotenji prese-gajo možnosti pionirskega oddelka.

K 3.

V teh sedmih letih so otroci razstavili skupaj 1839 knjig, od tega 671 različnih naslovov. Po zvrsti lahko najdemo:

15-krat ljudsko pesem, 118-krat umetno pesem, 138-krat ljudsko pravljico, 1429-krat umetno prozo in 139-krat poučno knjigo. Če ta podatek primerjamo s podatki Pionirske knjižnice, lahko ugotovimo, da imajo naši otroci bolj raznovrsten okus kot bralci v Pionirski knjižnici.

K 4.

Za vsebinsko obdelavo sem — enako kot Pionirska knjižnica — upoštevala tiste naslove knjig, ki so se pojavili vsaj trikrat.

Otroci so več kot trikrat razstavili 236 naslovov in sicer 1280-krat. Po zvrsti so podatki naslednji:

1 naslov ljudske pesmi	3-krat
13 naslovov umetne pesmi	72-krat
17 naslovov ljudske proze	99-krat
186 naslovov umetne proze	1029-krat
19 naslovov poučnih knjig	77-krat

Iz tega lahko ugotovimo — enako kot Pionirska knjižnica — da so otroci dali absolutno prednost umetni prozi. Sledi ji ljudska proza, ne tako slabo pa je zastopana tudi umetna pesem. Ugotovimo pa lahko, da je tudi našim otrokom popolnoma tuja ljudska pesem. Prav dobro se ne piše tudi poučnim knjigam. Delno lahko slednja

opravičimo z dejstvom, da je tovrstne literature v primerjavi z beletristiko zelo malo.

Zanimivo sliko nam pokažejo tudi naslovi, razvrščeni po starostnih stopnjah in zvrsti. V sedmih letih so otroci razstavili 98 naslovov knjig z oznako C, 95 naslovov knjig z oznako P, 6 naslovov knjig z oznako M, 18 naslovov knjig z oznako L in 19 naslovov poučnih knjig. Če primerjamo to sliko s sliko bralcev po starosti, lahko ugotovimo, da precej bralcev C-jevske starostne stopnje sega po knjigah z oznako P in nasprotno, večina bralcev M-ovske starostne stopnje še vedno posega po knjigah z oznako P. Tudi to potrjuje prejšnjo ugotovitev, da bralci od 13. do 15. leta starosti raje posegajo po knjigah za odrasle kot po knjigah z oznako M — teh je tudi malo in zdijo se jim »otročje«, ker se počutijo že odrasli.

Poglejmo, kateri avtorji in katere knjige so pri naših mladih bralcih najbolj priljubljene. Največkrat razstavljena knjiga slovenskega avtorja je F. Bevka Lukec in njegov škorec (20-krat). Tudi največkrat razstavljene avtor je F. Bevk (96-krat). Le če upoštevamo največ različnih knjig posameznega avtorja, ugotovimo, da je to L. Suhodolčan (14 knjig). Pri tujih avtorjih dobimo na vse tri načine E. Kästnerja. Največkrat razstavljena knjiga je Dvojčici (18-krat), otroci so razstavili 55 njegovih knjig, od tega 7 različnih naslovov. Med t. i. »uspešnice« lahko štejemo knjige, ki so bile več kot 10-krat razstavljene. Več kot 10-krat razstavljene knjige slovenskih avtorjev so:

Bevk F.: Lukec in njegov škorec (20-krat)
Mali upornik (19-krat)
Pestrna (17-krat)
Kette D.: Šivilja in škarjice (12-krat)
Kovič K.: Zgodnje zgodbe (13-krat)
Levstik F.: Martin Krpan (14-krat)
Prežihov V.: Solzice (12-krat)
Rebolj T.: Goldenbruk in Sanja (15-krat)
Ribičič J.: Rdeča pest (11-krat)
Seliškar T.: Bratovščina Sinjega galeba (18-krat)
Slovenske narodne pravljice (12-krat)
Suhodolčan L.: Mornar na kolesu (14-krat)
Župančič O.: Mehurčki (16-krat)

Več kot 10-krat razstavljene knjige tujih avtorjev so:

Collodi C.: Ostržek (17-krat)
Defoe D.: Robinson Crusoe (16-krat)
Grimm: Trnuljčica (16-krat)

Kästner E.: Dvojčici (18-krat)
Knight E.: Lassie se vrača (16-krat)
Leaf M.: Zgodba o Ferdinandu (11-krat)
Lindgren A.: Pika Nogavička (12-krat)

Iz seznama lahko ugotovimo, da otroci berejo pravzaprav vse zvrsti leposlovja, ki jim je namenjeno, nobeno od poučnih del pa ni doseglo desetkratne ponovitve.